

RECUPERACIÓ ECONÒMICA

Auditors i entitats demanen uns fons europeus més equitatius

Plantegen que amb els ajuts ‘Next Generation’, la inversió pública reverteixi al teixit productiu, format majoritàriament per pimes i autònoms, i tingui repercussions econòmiques i beneficis socials.

Zona d'Activitat Logística de Tarragona. — Núria Torres

BARCELONA, 03/04/2021 20:19

[DAVID RODRÍGUEZ \(/AUTHOR/DAVID-RODRIGUEZ\)](#) [@DAROIB \(HTTPS://TWITTER.COM/DAROIB\)](#)

Una de les moltes incògnites que encara planen sobre els Fons de Recuperació Europea ‘Next Generation’ és qui serà l’encarregat de controlar la despesa per evitar que l’assignació i l’execució dels diners públics es faci amb criteris poc eficients. De fet, davant de l’allau de casos que es preveu que arribin, sembla més que necessària la implantació d’una figura que validi la **viabilitat i la capacitat d’amortització** dels projectes. Més enllà d’aquests requisits tècnics, defensats pels professionals de l’auditoria, diverses entitats socials reivindiquen que aquest pressupost s’assigni amb criteris que serveixin per reduir les desigualtats econòmiques i aportin **beneficis socials**.

Està previst que fins a l’any 2023, l’Estat espanyol rebi **71.604 milions d’euros** del programa ‘Next Generation’, dels quals 24.198 s’utilitzaran enguany. Un 45% d’aquest import el gestionaran les autonomies. Inicialment, a Catalunya se li han assignat 596 milions d’euros pel 2021. Accés a l’habitatge, sanitat pública, projectes energètics i industrials o digitalització i R+D+I són alguns dels àmbits que es potenciaran amb els fons de reconstrucció.

Malgrat aquesta previsió, el Banc d’Espanya ja ha rebaixat l’eufòria inicial del Govern central, assegurant que "els fons no es desemborsaran al ritme que pensàvem". En aquest sentit, calcula que el Govern de l’Estat només té **capacitat per executar un 55% del volum d’ajuts** que rebrà. Paral·lelament, el decret sobre els fons de recuperació no contempla un sistema avaluator dels projectes subjectes a la subvenció, el què pot derivar en dificultats per controlar l’eficàcia de la despesa.

Manca de control sobre l’assignació

La normativa fiscal estableix que qualsevol entitat que rebi més de 600.000 euros en subvencions està obligada a passar una auditoria. Des del Col·legi de Censors Jurats de Comptes de Catalunya, el seu president, **Antoni Gómez**,

valora que s'hagi agilitzat el procés de concessions dels projectes, però lamenta "la falta de control a posteriori". Atès que a l'administració pública li manquen recursos suficients per verificar aquesta situació, Gómez planteja que els auditors podrien assumir aquesta tasca, "seguint les instruccions de la intervenció o del Tribunal de Comptes".

La gran pregunta que es fan els auditors és si els fons s'assignaran de forma correcta. "Estem davant d'una **oportunitat extraordinària**, però s'ha d'aprofitar adequadament", assenyala Gómez. A part d'evitar situacions d'abusos i que el seu desplegament sigui viable, el president del col·lectiu destaca que aquests "han de servir per finançar iniciatives viables, en les quals s'amortitzi la inversió i els diners es gastin d'una forma justificada".

Els auditors admeten que, davant l'excés de feina que tindran d'ara endavant, en determinades ocasions només podran vetllar perquè el projecte compleixi amb la legalitat, però sense poder entrar en detalls més concrets sobre **criteris d'eficiència**. A més, Antoni Gómez reconeix que "els fons, tal com estan projectats, no estan pensats per les petites i mitjanes empreses o entitats". Tot i això, insta a aquestes organitzacions a fomentar l'associacionisme per assolir més opcions de viabilitat. "Les administracions haurien d'actuar com a catalitzadores de les propostes, però és necessari un control posterior, de caràcter extern, que rendeixi comptes amb relació a la inversió".

Evitar les transferències de diners

Un dels punts favorables dels fons de recuperació comunitaris són les línies 'React EU', que contemplen subvencions directes pels Estats. "La preocupació que tenim és que els Next Generation no concreten si darrere hi ha l'objectiu de crear llocs de treball de qualitat". Així ho descriu **Ricard Bellera**, secretari de Treball, Economia i Estudis del sindicat CCOO Catalunya i membre de la Plataforma per una Fiscalitat Justa. "La clau la trobem en si es produeix una palanca de rendibilitat de la inversió", afegeix.

Bellera puntualitza que els 'Next Generation', amb el disseny actual, "no serveixen per reactivar l'economia perquè busquen estimular la demanda d'alguns sectors productius en comptes de potenciar l'oferta formativa existent". De fet, precisa que "els fons dibuixen grans conceptes poc realistes en la seva aplicació i semblen una simple transferència de diners del sector públic al privat". Des de la plataforma que Bellera representa recorden que el teixit empresarial català està format principalment per **pimes, autònoms i cooperatives**, però "els projectes no estan pensats per aquests tipus d'empreses, sinó per les més grans".

Els plans de recuperació i resiliència, segons Bellera, formulen un repte irresolt: Com garantir i legitimar la inversió pública al teixit productiu si no es produeix una repercussió econòmica directa o un benefici social? "No es tracta de què vinguin diners i mirar com repartir els ajuts, sinó de com fem perquè aquests es multipliquin".

Diners públics per al sector privat

"Els fons Next Generation són deute a futur que acabaran pagant les generacions més joves". És l'anàlisi que fa l'**Observatori Desc**. La plataforma creu que la iniciativa suposa traslladar diners públics al sector privat, carregant la factura del deute i l'austeritat a les espatlles de la ciutadania, "una recepta de sobres coneguda per tots". Per aquest motiu, demanen altres formes de cofinançar la recuperació mitjançant eines com les auditories externes o que la concessió de les ajudes no estigui vinculada a la retallada de la despesa pública. "En aquest projecte veiem més ombres que llums".

En la mateixa línia, diverses organitzacions i entitats socials, entre les quals es troba **Ecologistes en Acció**, s'han mobilitzat contra el repartiment injust i contaminant dels Fons Europeus de Recuperació Econòmica. Davant l'anunci del Govern central de facilitar i activar la col·laboració publicoprivada, aquestes han advertit que la decisió "socialitza pèrdues i deriva beneficis a l'àmbit privat i posa els bancs com a gestors dels diners, reduint les possibilitats a grans projectes i col·locant l'indagat a l'abast de molt poques empreses".

Les entitats adverteixen que "el moment actual ha de ser una magnífica oportunitat per a originar l'imprescindible canvi que necessitem per encarar l'emergència climàtica i ecològica a què ens enfrontem i per a construir un nou model ecosocial. Tanmateix, tant el govern de l'Estat com la Generalitat de Catalunya obvien la participació de la societat civil i existeix una **absoluta falta de transparència** sobre a qui s'adjudicaran els fons i en quins projectes concrets s'invertiran". Entre altres mesures, proposen que un 50% de la contractació dels ajuts vagi destinada a

... i, a més, proposem que un 60% de la comunitat dels ajuts s'hi destinin a projectes locals estratègics que fomentin les economies de proximitat.

La previsió dels tècnics i de les entitats socials és que els diners que vinguin de la UE provocaran un increment de la despesa pública que, a llarg termini, derivi en un augment del deute. En aquest context, la iniciativa de la reconstrucció la veuen com el darrer tret disponible que, si no s'acaba aprofitant, tornarà a produir **retallades en sanitat i educació, reformes laborals i de les pensions**, forçades pels mecanismes de condicionalitat comunitaris.

Oportunitat per desenvolupar el turisme

El Grup d'Experts per a la Reactivació de l'Economia Catalana (Gerec), creat pel Col·legi d'Economistes de Catalunya i la patronal Pimec, destaca que els fons europeus són una oportunitat per al turisme i presenta actuacions per impulsar-les des del sector turístic i reforçar la seva competitivitat.

Perquè confies en Público

Estàs llegint aquesta notícia perquè a Público som independents, lliures i valents. I això només és possible quan lectors com tu ens recolzeu en la nostra tasca.

Mantenim un enfocament social i denunciem els abusos del poder. Ens ajudes a seguir fent-ho possible?

Amb 6€ al mes estaràs enfortint un periodisme que tria estar al costat de la gent. A més podràs comptar amb molts altres avantatges.

UNEIX-TÉ A NOSALTRES

